

Handläggare
Charlotte Sundvall
Telefon: 08-50818070

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2025-02-06

Handlingsplan för arbete mot rasism

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen

Sammanfattning

Handlingsplanen mot rasism syftar till att stärka och utveckla Stockholm stads arbete mot rasism och riktar sig mot samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen är kopplad till Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna. Det övergripande målet med handlingsplanen är: Stockholm stads verksamheter ska vara fria från alla former av rasism.

Handlingsplanen riktar sig mot alla former av rasism. Samtidigt är det nödvändigt att uppmärksamma att olika typer av rasism kan ta sig olika uttryck. Handlingsplanen lyfter därför särskilt fem former av rasism: afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer.

Farsta stadsdelsförvaltning ställer sig bakom ambitionerna i handlingsplanen och välkomnar att programmet för mänskliga rättigheter nu konkretiseras i en handlingsplan. Förvaltningen är dock tveksam till förslaget om att varje nämnd ska ta fram egna målsättningar då det riskerar att skapa otydlig styrning som inte utgår från behov. Förvaltningen föreslår istället en styrning och implementering i enlighet med andra styrdokument i staden. Vidare anser förvaltningen att handlingsplanen saknar perspektivet när stadens medarbetare utsätts för rasism i sitt yrkesutövande.

Bakgrund

Stockholms stad har tidigare tagit flera initiativ till insatser med syfte att motverka rasism, men det har aldrig antagits ett samlat styrdokument för stadens arbete mot rasism. Staden samlar och

stärker nu arbetet ytterligare med en särskild handlingsplan mot rasism.

Handlingsplanen mot rasism är kopplad till Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna (Dnr KS 2023/1159). Utöver handlingsplanen mot rasism håller stadsledningskontoret även på att ta fram handlingsplaner inom följande områden.

- Barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad
- De nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter
- Ett jämställt Stockholm
- Lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck (hbtqi)
- Romsk inkludering

Handlingsplanen är ett styrdokument som, när det är beslutat, gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Farsta stadsdelsnämnd har fått handlingsplanen på remiss.

Remissen i sammanfattning

Handlingsplan mot rasism syftar till att stärka och utveckla Stockholm stads arbete mot rasism och riktar sig mot samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen är kopplad till Stockholm stads program för de mänskliga rättigheterna. Det övergripande målet med handlingsplanen är: Stockholm stads verksamheter ska vara fria från alla former av rasism.

Handlingsplanen tar upp alla former av rasism med särskilt fokus på afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer.

I handlingsplanen identifieras tre utvecklingsområden, som svarar mot Stockholm stads program för de mänskliga rättigheternas fokusområden. De tre utvecklingsområdena är:

- Öka kunskapen om rasism och diskriminering
- Motverka att barn och unga utsätts för rasism
- Stärka samverkan med civilsamhället i arbetet mot rasism

Till varje utvecklingsområde pekas ett antal aktiviteter ut som syftar till att utveckla existerande processer utifrån ett antirasistiskt perspektiv samt påbörja nya arbetssätt för att förebygga och motverka rasism och främja inkludering.

Nämnder och bolagsstyrelser ska enligt handlingsplanen formulera egna mål och aktiviteter för arbetet mot rasism, säkerställa att kunskap om stockholmarnas upplevelser av rasism finns och

används i utvecklingsarbetet samt samverka både inom staden och med civilsamhället. Arbetet mot rasism ska vara en del av nämnder och bolagsstyrelser systematiska arbete för att säkerställa stockholmarnas tillgång till de mänskliga rättigheterna och bidra till att ojämlikheten minskar i enlighet med hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Utöver handlingsplanen mot rasism pågår arbetet med att ta fram handlingsplaner för samtliga områden som lyfts fram i stadens program för mänskliga rättigheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förvaltningschefens stabsenhet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till att stadsledningskontoret tagit fram ett förslag till handlingsplan för att motverka rasism i Stockholms stads verksamheter. Handlingsplanen ligger väl i linje med stadens program för mänskliga rättigheter och konkretiserar på ett tydligt sätt hur nämndens bolag och styrelser förväntas arbeta för att nå målen i programmet. Inriktningen ligger väl i linje med de ambitioner som Farsta stadsdelsnämnd som fastslår i nämndens verksamhetsplan. Förvaltningen ställer sig bakom de ambitioner som beskrivs i handlingsplanen och anser att det är viktigt att alla stadens verksamheter arbetar för att säkerställa stockholmarnas tillgång till de mänskliga rättigheterna och att motverka rasism.

Det är välkommet att stadens program för mänskliga rättigheter nu konkretiseras för stadens nämnder och bolag. Det skapar förutsättningar för att utveckla arbetet i verksamheterna samtidigt som det också tydliggör förväntningarna och ambitionerna.

Utöver denna handlingsplan pågår just nu arbetet med att ta fram handlingsplaner för alla de områden som finns med i stadens program för mänskliga rättigheter. Förvaltningen har inte sett handlingsplanerna för de andra områdena (jämfördhet, barns rättigheter, nationella minoriteter, hbtqi och romsk inkludering) men antar och utgår ifrån att de kommer att ha en liknande utformning givet att de utgår från samma styrdokument. Förvaltningen ser en risk till otydlig styrning ifall samtliga handlingsplaner innehåller krav på nämnderna att ta fram egna mål inom respektive område. Förvaltningen förespråkar ett mer generellt mål om mänskliga rättigheter och som pekar ut stadens ambitioner inom området och överlåter till nämnderna själva prioritera insatser utifrån verksamhetens behov och målgrupper.

Förvaltningen förespråkar istället en styrning likt den Stockholms stad har inom ramen för ”Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029”. Där finns

tydliga målsättningar för hela staden, prioriteringar och fokusområden och där varje nämnd löpande behöver rapportera kring hur verksamheterna arbetar med målen i programmet samt har tillgång till ett stödmaterial med indikatorer och aktiviteter som verksamheterna kan använda. Verksamheterna behöver dock inte explicit formulera enskilda mål kring detta område. Istället kan nämnderna och verksamheterna välja aktiviteter och indikatorer som känns rimliga och lämpliga för respektive verksamhet. Förvaltningen bedömer att det ger bättre förutsättningar för att staden ska nå de målsättningar som finns såväl inom handlingsplanen som i programmet för mänskliga rättigheter.

Ett perspektiv som saknas i handlingsplanen är medarbetarperspektivet när medarbetare utsätts för rasism från brukare eller andra medarbetare. Förvaltningen ser gärna att även det perspektivet beaktas och tas om hand i stadens handlingsplan mot rasism.

Handlingsplanen mot rasism bedöms kunna bidra positivt till att stärka stadens arbete med mänskliga rättigheter. Det bedöms även kunna ha en positiv effekt på såväl barn som att bidra till ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Arbetet med det föreslagna programmet bedöms inte innebära några miljö- eller klimatkonsekvenser.

Fredrik Karlsson
Tillförordnad stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Ida Malmberg
Stabschef
Första stadsdelsförvaltning

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till handlingsplan mot rasism.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Karlsson, Tillförordnad stadsdelsdirektör	2025-01-20
Ida Malmberg, Stabschef	2025-01-20